

ענג שבת

נצבים וילך - האזינו - וזאת הברכה

כ"ד באלול ה'תשע"ד (19.09.2011)

תהא שנה על הכיפק

עלון מס' 26 (1124) (שנה עשרים ושמונה)

תכלה שנה וקאלותיה, תחל שנה וברכותיה. לקראי "ענג שבת" ואלא בית ישראל ברכת שנה טובה ומתוקה, כתיבה וחתימה טובה!

מועדי השבת נצבים וילך

ער"ש מוצ"ש	יום	18.04	19.15
	ת"א	18.20	19.17
	ח'פ"ה	18.11	19.17
	ב"ש	18.22	19.18
	אילת	18.15	19.16

זמני היום והלימודים היומיים:

שבת נצבים וילך - יום ו'	אופק ת"א
עלות השחר	4:56 - 5:01
זמן הנחת תפילין	5:38 - 5:42
הנץ החמה (מישור)	6:28 - 6:32
הנץ החמה (הנראה)	6:32 - 6:36
ס"ז ק"ש מג"א	8:45 - 8:46
תצות היום	12:34 - 12:32
מנחה גדולה	13:05 - 13:02
שקיעת החמה	18:40 - 18:32
צאת הכוכבים ב'	19:30 - 19:22

דף יומי: חגיגה יב - יח

מועדי כניסת החג ר"ה ושבת האזינו

ער"ח ער"ש מוצ"ש	יום	17.58	17.55	19.06
	ת"א	18.13	18.10	19.08
	ח'פ"ה	18.04	18.01	19.07
	ב"ש	18.15	18.13	19.09
	אילת	18.08	18.06	19.07

זמני היום והלימודים היומיים:

שבת האזינו - ערב יום כיפור	אופק ת"א
עלות השחר	5:01 - 5:06
זמן הנחת תפילין	5:42 - 5:46
הנץ החמה (מישור)	6:32 - 6:36
הנץ החמה (הנראה)	6:37 - 6:41
ס"ז ק"ש מג"א	8:46 - 8:47
תצות היום	12:32 - 12:30
מנחה גדולה	13:02 - 13:00
שקיעת החמה	18:31 - 18:23
צאת הכוכבים ב'	19:21 - 19:13

דף יומי: חגיגה יט - כה

לזמנים נוספים בכל הארץ שלח את המילה "זמן" ובקשתך למספר 1315. לדוגמה: "זמן שקיעה מחר בטבריה" את העלון ניתן למצוא באתר www.yeshiva.org.il וגם באתר מורשת בקטגוריית עלוני שבת ב"מדיע יהודי" www.moreshet.co.il יו"ד העמותה והעורך ער"ד שמואל כהן כתובת: רח' בלוק 3, ת"א טל: 03-5234063, פקס: 03-5234054 smuladv@netvision.net.il דוא"ל: 1700-50-54-50 אקסטרה פרינט

יש תקווה

קשר ישיר קושר רש"י בין פרשת "כי תבוא" שקראנו בשבוע שעבר, לבין פרשת השבוע, "ניצבים". בתחילת הפרשה מביא רש"י את דברי חז"ל: למה נסמכה פרשת אתם ניצבים לקלות? לפי ששמעו ישראל מאה קללות חסר שתיים, חוץ מארבעים ותשע שבתורת כוהנים, הוריקו פניהם ואמרו מי יוכל לעמוד באלו. התחיל משה לפייסם, אתם ניצבים היום, הרבה הכעסתם למקום ולא עשה אתכם כליה, והרי אתם קיימים לפני היום, כיום הזה שהוא קיים, והוא מאפיל ומאיר, כך האיר לכם וכך עתיד להאיר לכם.

מילות הנחמה של משה רבינו סותרות לכאורה את כל מהות הברית שכרת עימנו ה' בערבות מואב, ושהוקראה לנו בפרשת השבוע שעבר. אחרי כריתת הברית, מעמיד משה את כל ישראל ומחזק אותם לשמור על הברית. בתוך דבריו שוזר משה מילות איום, שמא ישנו אחד מכם אשר לבבו פונה היום מעם ה', אזי לא יאבה ה' סלוח לו. אך הבדל ברור בין שתי הפרשיות. בעוד שבשבוע שעבר מסתיימת הברית בהשמדה חלילה של העם, עד כדי כך שהאלוקים יושלח להאביד אותם, ואין קונה. בפרשת ניצבים מוסיף משה תקווה, שאינה מוזכרת שם, ש"ישוה ה' לשוב עליכם לטוב", שעוד יזכו לשוב אל ה' והוא ישיבם למעמדם ולא רצם.

העדר רעיון התשובה מפרשת "כי תבוא", והדגשתו בפרשת השבוע שלנו אומר דרשני. אם ישנו סיכוי, מדוע ה' מעלים אותו בפרשה הקודמת, ואם ה' אינו מזכיר אפשרות זו של שיבה, מדוע משה "מדליף" לנו על עצם קיומה.

הסבר הדבר פשוט. בברית חוזית, אותה כורתים שני צדדים, אין מקום לתשובה. אם העם ישמור את דרך ה' יזכו לטובה, ואם חלילה יחטאו, ייענשו בכל חומר הדין. זו הברית. התחייבות נעולה וסגורה ללא כל יכולת להפר אותה. על כן אין מקום להזכרת תשובה וסיכוי בפרשה הקודמת, שהיא עצמה כריתת הברית. בפרשת השבוע שלנו נוסף מימד חדש, אהבת ה' לעמו. לו יתקן העם את דרכו ויגלה אהבה לאלוקיו, כנדרש ממנו (לאהבה את ה' אלוקיו בכל לבבך ובכל נפשך - דברים ל, ו), לו יביא העם לידי ביטוי את הגנים הטובים שמוטבעים בו מאבותיו, יזכה לראות כי האלוקים משיב לו אהבה כפליים, ו"ישוה ה' לשוב עליך לטוב כאשר שש על אבותיך".

מובטחים אנו כי מידה טובה מרובה ממידת פורענות. גם בפרשתנו ניכר הדבר בתוכחה כתוב שנשולח לגלות "בצקה הארץ" (כח-סד). בפרשתנו נאמר "אם יהיה נדחך בצקה השמיים, משם יקבצך ה' אלוקיך ומשם יקחד". רחמי ה' הופכים קלה לברכה, ולפנים משורת הדין, מחוץ לחוזה ולברית המחייבים, זוכים אנו להבטחה האלוהית שיש מקום לתשובה, וחסד הבורא עלינו מבטיח שיש תקווה.

שנה לא קלה עברה על העם היושב בציון, בבתים רבים תחסר דמות בן המשפחה אשר נפל בצאתו לעזרת ישראל מיד צה. בתים רבים נוספים נאבקים עם פציעה ונכות, שעם חלקם ייאלצו להתחיל חיים חדשים של ממש. ימי דאגה עם גילויי אחדות מופלאים היו בשנה זו, אשר ניסי הבורא שמרו אותנו מצרות קשות ורעות. היתיה זו שנה שבצאתה מתפללים כולנו כי תחל שנה בה נחוש את שוב ה' לציון ברחמים, ובגלל אבות ישיעי בנים. מי יתן וישימע קול תפילתנו, ונתברך כולנו בשנה טובה.

הרב דוד לאו, הרב הראשי לישראל ונשיא מועצת הרבנות הראשית

העלון מוקדש לזכר ולע"נ מיכאל בן משה זאב הלוי קלנר ז"ל, נפטר ב-י"ב בתשרי תשס"ז. יהי זכרו ברוך!

העלון מוקדש לזכר ולע"נ שלמה מאיר ב"ר שמואל גליק ז"ל, נפטר ב-י"ב בתשרי תשמ"ה. יהי זכרו ברוך!

אקטואליה בראי הפרשה

ובאת אל הכהנים ואל השופט אשר יהיה בימים ההם... רש"י מצטט את הגמ' בראש השנה (כה, ב): "וכי תעלה על דעתך שאדם הולך אצל הדיין שלא היה בימיו הא אין לך לילך אלא אצל שופט שבימיו ואומר אל תאמר מה היה שהימים הראשונים היו טובים מאלה". על אף כל הקושי והשנה הלא פשוטה שעברנו, הגמרא משרדת לנו כי האדם חייב להישיר מבט אל המציאות, ולהתמודד עם האתגרים העומדים בפניו בעזרת הכלים שיש בידו. ידוע שאין הקב"ה מעמיד את האדם בניסיון שאין הוא מסוגל לעמוד בו. בא הכתוב ומבשר לנו שאין להתייאש ולוותר נוכח הכלים שהקב"ה מסר בידנו. קיבלנו את האמצעים הנצרכים לצלוח את אתגרי הזמן. יש לנו את ה-GPS להגיע אל היעד.

בראש השנה מצוות עשה לשמוע קול שופר, ביום הכיפורים מצוות "ועיניתם את נפשתיכם", בסוכות מצוות הישיבה בסוכה, בפסח - חג המצות. בשמיני עצרת, אין מצווה מיוחדת, אלא מתוקף קדושתו של היום הנשגב, עם ישראל זוכה להדבק בהקב"ה בבחינת "נגילה ושמחה - בך".

ראשית השנה היהודית הם ימי חשבון נפש, חשבון פרטי ודאגה קולקטיבית - לצבור כולו - לעם היהודי על כל פלגיו - למדינה. עורו ישנים משנתכם ונדמים הקיצו מתרדמתכם, ואז ביום הכיפורים תתמרקו מעוונותיכם. בקשו בתפילות הימים הנוראים עליכם, על משפחותיכם ועל עם ישראל. "ירצה צום עמך אשר דמו לך מזה. חשוב חלבו כעל זבח וקרבנו אל תבזה. חתום עליו אות שנה ותפלתו תחזה".

תכלה שנה וקללותיה תחל שנה וברכותיה. שנה טובה ומתוקה, והשיאנו, ד' אלוקינו, את ברכת מועדיך, לחיים ולשלום, לשמחה ולששון.

תשע"ה שנת השמיטה

הרב משה ביגל

פתרונות מספר קיימים לשנת השמיטה בזמן הזה. א. תוצרת נוכרים בגרים באזורי יהודה, שומרון, בנימין ועזה. ב. תוצרת נוכרים אזרחי מדינת ישראל. ג. תוצרת חו"ל.

פתרונות אלו אינם פותרים את בעיית החקלאים היהודים בישראל, שפרנסתם ניזוקה. כמו כן, שיטות אלו מחזקות קבוצות עוינות את המדינה, או את אויביה.

ככלל נפסק להלכה, שיש להעדיף תוצרת עברית על פני תוצרת נוכרית ויש להעדיף פרנסת יהודים על פרנסת נוכרים, כמו שנאמר: "וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תנו איש אֶת אָחִיו" (ויקרא כה, יד) ודרשו חז"ל: "מנין כשהוא מוכר לא תהיה מוכר אלא לעמיתך תלמוד לומר וכי תמכרו ממכר לעמיתך, ומנין כשהוא קונה לא תהיה קונה אלא מיד עמיתך ת"ל או קנה מיד עמיתך". (ספרא בהר ג).

וכך נפסק להלכה. (ספר החינוך של"ז, תשובות רמ"א י', שדה חמד אספת דינים ל קמא, משפטי עוזיאל ד חושן משפט מז, מנחת יצחק ג קטט, תשובות והנהגות (הגר"מ שטרנבוך) א תתה, משנה הלכות יא תקטי ועוד).

אמנם יש שפסקו שזו אינה מצווה מן התורה אלא רק ממידת חסידות. (קרבן אהרן על תורת כהנים בהר, מלבי"ם שם, אנציקלופדיה תלמודית ז, [דרך ארץ] טור תרצא).

על כל פנים, לכל הדעות, בוודאי צריך לדאוג לפרנסת החקלאים היהודיים. לכן נמצאו פתרונות לעבודה עברית בשמיטה בדרכים המותרות על פי ההלכה: א. אוצר בית דין. ב. תוצרת "חממות ומצעים מנותקים". ג. תוצרת הערבה הדרומית. ד. תוצרת היתר המכירה.

על פרוט כל סוגי המוצרים החקלאיים בשמיטה מעלותיהם וחסרונותיהם, בפיתנו הבאה בע"ה. כתיבה וחתימה טובה.

שנה טובה ומתוקה
וודקה NOBLE
100% טבעי, 100% כשרות

מיוצר ע"י פלורנטינה בע"מ | הבנאי 40 חולון | טל: 03-5444922
 מ"ל: cohens1890@gmail.com | אתר: www.cohens1890.co.il
 משווק למיגזר החרדי ע"י אלי, טל: 053-5277071

נאו"ת דש"א נופש, אירוח ותרבות, ארגון שבתון עיון ושבת חתן

סוככות

בית ההארה המפואר בית וגן ירושלים

י"ד - י"ח בתשרי תשע"ה (8-12/10/14)
 בהשתתפות פרופ' צבי מלאכי ואחרים
 שני מנינים, פנסיון מלא, בעלי תפקידים מקצועיים, שיעורים והרצאות, הכשר מהדרין
בלעדיות לקבוצתנו
 מחיר מיוחד לחבילה 4 לילות, אפשרי שבת או חג בלבד. שיבוץ החדרים לפי סדר ההרשמה.

ראש השנה

בית ההארה המשופן ברמות שפירא בית מאיר

כ"ט באלול תשע"ד - ב' בתשרי תשע"ה (24-27/9/14)
 בהשתתפות ד"ר חני בן ארצי ואחרים
 שני מנינים, פנסיון מלא, בעלי תפקידים מקצועיים, שיעורים והרצאות הכשר מהדרין שיבוץ החדרים לפי סדר ההרשמה.

לפרטים והרשמה: שמעון נייד: 052-3611441 | פקס: 08-9268663

במלאות שנה לעלייתו של הרב **דוד אברהם ספקטור** זצ"ל לגנזי מרומים נעלה לבית העלמין בבית שמש ביום שני י"ב בתשרי (6.10.2014 למנינים) בשעה 14:30. 18:00 תפילת מנחה בבית כנסת אהל יונה מנחם ברחוב שבטי ישראל בבית שמש. שעור מפי הרב מאיר ליכטנשטיין, ודברים לזכרו מפי חבר הקהילה עו"ד **דוד שפירא**. 20:30 תפילת ערבית. ידידי, תלמידיו ומוקירי זכרו מוזמנים לכבד בנוכחותם את הארוע.

דיני השבוע ומנהגיו

שבת פרשת נצבים – וילך

הפטרה: "שוש אשיש" (שעיהו סא, ז)

במנחה פרקי אבות: ה - 1

במוצש"ק לא אומרים "ויהי נועם... ואתה קדוש".
סליחות יוצאי אשכנז

מיום ראשון (הנוהג להתחיל הסליחות באופן חגיגי במוצש"ק בחצות) מתחילים יוצאי אשכנז ומשכמים לסליחות, עד ערב יום כיפור. במשנה ברורה (תקסה, יב) נאמר שרשאים לומר את הסליחות כל היום עד לשקיעת החמה. ברם, מלאחר חצות לילה ועד הנץ החמה – הוא הזמן המעולה לאמירת הסליחות.

נטילת ידיים וברכות התורה

יש לברך בברכות על נטילת ידיים ואשר יצר וברכות התורה קודם הסליחות הנאמרות בהשכמת הבקר (משנה ברורה מו, כז). המבדק על נטילת ידיים לפני הסליחות לא יחזור ויברך אח"כ כשאומר הברכות. אבל אם מתפנה אחר הסליחות, בסמוך לתפילה – יכול לברך על נטילת ידיים (משנה ברורה ו, יא).

יום רביעי, ערב ראש השנה – בסליחות אומרים תחנון אבל לא בתפילת שחרית. לא תוקעים בשופר.

התרת נדרים

נוהגים לעשות התרת נדרים בערב ראש השנה אחר תפילת שחרית (ואין אומרים "ממחים"); כן מדלגים על המילים "ובשם הוי"ה ברוך הוא" ועל המילים "ואפילו נזירות שמשוך". וכן אומרים את נוסח "מסירת מודעה". ורמז נתנו לדבר בפסוק (במדבר ב, ב) **"לא יחל דברו ככל (היוצא מפי יעשה)"** – סופי התיבות הם 'אלול' (קצור שולחן ערוך סימן קכח סעיף טז).

התרת נדרים נעשית בפני שלושה. בשעת הדחק יכולים כמה אנשים לומר יחד את נוסח התרת נדרים, והמתירים יאמרו להם בלשון רבים "הכל יהיו מותרים לכם, הכל מחולים לכם, הכל שרויים לכם". ויש נוהגים להתיר נדרים בפני עשרה.

שלושת המתירים צריכים לשבת, כדין בית דין, ומבקש ההתרה אומר את הנוסח בעמידה, כדין בעל דין.

מי שלא ערך התרת נדרים בערב ראש השנה יכול לעשותה בעשרת ימי תשובה עד יום הכיפורים (ויש נוהגים לערוך התרת נדרים ביום שאומרים בו סליחות שלוש עשרה מידות).

ערב ראש השנה: יש להניח עירוב תבשילין.

הרוצה להכין מיום טוב ולשבת, חייב לערב בערב יום טוב עירוב תבשילין בפת ובתבשיל. בלעדי זאת אינו רשאי להכין מיום טוב ולשבת. אם שכח להניח עירוב בעוד יום (רביעי) יכול להניח בספק חשיכה. בשעת הדחק יכול להניח עד לפני "ברכו" של ערבית. נהגו להשתמש בפסת העירוב ללחם משנה בכל סעודות השבת ובוצעים אותה בסעודה שלישית.

הדלקת נרות:

יש להכין לפני כניסת החג את הנרות גם לליל שני של ראש השנה ולשבת שובה, וכן אש שתבעה, בכדי שניתן יהיה להדליק, לכן, אין מברכים: להדליק נר של יום טוב ושהחיינו. יש שמדליקות לפני כניסת החג ויש המדליקות כשחוזרים מבית הכנסת (בהעברת אש).

ראש השנה

תקיעות שופר

חובה לשמוע 100 תקיעות היוצאים משופר לפני התקיעות מברכים וברכה אז נאמרת לכל התקיעות, דמיושב ובתפילת מוסף, לכן, אין להפסיק בדיבור מברכת התקיעות עד סוף התקיעות שאחרי מוסף. רצוי לא לומר 'יהי רצון' שבין התקיעות.

אין להפסיק בדיבור מברכת התקיעות עד סוף התקיעות שאחרי מוסף

לכתחילה יש להתחיל בתפילת מוסף לפני זמנה של מנחה גדולה (13:00 בערך). במוסף, 'ומפני חטאינו', יש לומר 'את' מוספי יום הזכרון'. אם אמר 'את מוסף' ביום הראשון של ראש השנה, אם עדיין לא ביטא שם ה' בסיום הברכה, חוזר; ואם

כבר ביטא שם ה', אינו חוזר. וביום השני, אף אם נזכר לפני סיום הברכה, אינו חוזר. בעלינו יש לומר 'שהם משתחוים להבל וריק ומתפללים לאל לא יושעי' לפני 'ואנחנו כורעים' (וכן בכל השנה). יש להפסיק בין 'ומתפללים לאל לא יושעי' לבין 'ואנחנו כורעים'. בחזרת הש"ץ כורעים ב'ואנחנו כורעים', והנופלים על פניהם יפרסו בד או נייר כנגד פניהם (ולא כנגד ברכיהם דווקא), כי אסור להשתחוות כשהפנים כנגד הקרקע.

במקום שנוהגים לתקוע באמצע מוסף של לחש, יחיד העומד עדיין באמצע הברכה מפסיק בתפילתו להאזין לתקיעות, ורק אחרי שגומר את הברכה אומר 'היום הרת עולם'. המתפללים מנחה גדולה מיד אחרי תפילת מוסף, לפני הסעודה, לדעת הגר"א אין אומרים 'אבינו מלכנו'.

אחרי מנחה הולכים לתשליך. (משנה ברורה תקפג ב, ח, וברמ"א) **ליל ב' של רה"ש:** מתפללים ערבית רק לאחר צאת הכוכבים בוודאות. אף בבית לא יכינו שום דבר להדלקת נרות, לסעודה וכדומה רק לאחר צאת הכוכבים – יניח לפני הקדוש ובהדלקת הנרות פרי חדש או ילבש בגד חדש ויכוון בשהחיינו גם על זה. **יום ב' של רה"ש:** תפילה ותקיעות כמו ביום הראשון. במנחה גדולה לא אומרים אבינו מלכנו. גם מנחה קטנה לא אומרים אבינו מלכנו בגלל ערב שבת.

שבת שובה פרשת האזינו

הפטרה: "שובה ישראל" (הושע יד, א).

מוצש"ק: ערבית לא אומרים 'ויהי נועם...'. אומרים 'ויתן לך'. **יום ראשון: צום גדליה** (נדחה)

יום הכפורים

יום חמישי בערב – ערב יום כיפור – מנהג כפרות **יום שישי** ערב יום כיפור שחרית – באשמורת הסליחות בקצרה בלי נפילת אפים. לא אומרים "מזמור לתודה", לא אומרים אבינו מלכנו וגם לא למנחת. חייב להרבות בסעודה, ואסור להתענות אפילו תענית כלום. רוחצין וטובלין, אפילו אבל בתוך שבעה רוחץ וטובל סמוך לשקיעת החמה.

זמני היום והלימודים היומים:

מועדי השבת		יום הכיפורים	
ער"ש מוצ"ש	יום	ער"ש מוצ"ש	יום
18.57 - 17.46	י-ם	18.57 - 17.46	י-ם
18.59 - 18.01	ת"א	18.59 - 18.01	ת"א
18.58 - 17.52	חיפה	18.58 - 17.52	חיפה
19.00 - 18.04	ב"ש	19.00 - 18.04	ב"ש
18.58 - 17.57	אילת	18.58 - 17.57	אילת
דף יומי: חגיגה כו - יבמות ו		דף יומי: חגיגה כו - יבמות ו	

היודי: מלבד היודיים שביום הכפורים, חייב כל אדם להתוודות במנחה של ערב יום הכפורים, לפני הסעודה המפסקת, מחושש שתקרה לו תקלה בסעודה, שישתכר או חלילה יחנק, ולא יוכל להתוודות אחר כך (שולחן ערוך ומשנה ברורה תרז, א). יש אומרים שצריך להתוודות גם אחרי הסעודה המפסקת קודם שקיעת החמה, ונוהגים להחמיר. יוצאים ידי חובת יודי זה ע"י אמירת 'תפילה זכה' (האשכנזים) או באמירת 'לך אלי תשוקתי' (ספרדים) (שם וכן בתוספות יו"כ ביומא פז, ב).

מנחה: אחרי אלקי נצור בתפילה אומר: "יהי לרצון, ואח"כ יודיו ועל חטא. באמצע היודיו ועל חטא יכול להפסיק לקדושה, לפסוקים "קדוש קדוש" ו'ברוך כבוד', לאמן יהא שמיה רבא בקדוש ואחר דאמירן בעלמא, לאמן אחר אתה קדוש ואחרי שומע תפילה, לתיבת "מודים אנחנו לך", והכל כדין באמצע קריאת שמע. ואם שכח ולא אמר "יהי לרצון" קודם היודי, יאמר זאת במקום שעומד קודם שמוסיק לנ"ל. (וכך הדין כשעומד באלוקי נצור כל השנה). לא אומרים אבינו מלכנו. **סעודה מפסקת.** מפסיקין לאכול מבעוד יום כדי להוסיף מחול על הקודש. אם קיבל בפיו התענית אסור לו כבר לאכול.

קודם שהולכים לבית הכנסת מברכים הילדים שיאריכו ימים ויהיו עובדי ה'. ואיש את רעהו יפייס. זכות גדולה למחול מחילה גמורה לכל אלה שצערנהו.

מיום כפור עד אחרי ראש חודש חשוון לא אומרים תחנון.

חג הסוכות

מועדי החג – שמחת תורה		מועדי השבת חוה"מ סוכות		מועדי החג – סוכות	
ער"ח מוצ"ח	יום	ער"ש מוצ"ש	יום	ער"ח מוצ"ח	יום
18.43 - 17.32	י-ם	18.49 - 17.37	י-ם	18.51 - 17.40	י-ם
18.45 - 17.46	ת"א	18.50 - 17.52	ת"א	18.53 - 17.55	ת"א
18.43 - 17.37	חיפה	18.49 - 17.43	חיפה	18.52 - 17.46	חיפה
18.46 - 17.50	ב"ש	18.51 - 17.55	ב"ש	18.54 - 17.58	ב"ש
18.44 - 17.43	אילת	18.49 - 17.48	אילת	18.52 - 17.51	אילת

זמני היום והלימודים היומים:

מ"א (בתשרי - כ"ג בתשרי)	(אופק ת"א)
עלות השחר	5.15 - 5.11
זמן הנחת תפילין	5.56 - 5.52
הנץ החמה (מישור)	6.46 - 6.42
הנץ החמה (הנראה)	6.51 - 6.46
ס"ז ק"ש מ"א	8.50 - 8.49
חצות היום	12.26 - 12.28
מנחה גדולה	12.57 - 12.58
שקיעת החמה	18.06 - 18.13
צאת הכוכבים ב'	18.56 - 19.03

דף יומי: יבמות ז - יג

העלון מוקדש לזכר ולע"נ

מרת שפרה

קרוטהמר ז"ל,

נפטרה ב-י"ד

בתשרי תשמ"ז.

יהי זכרה ברוך!

תפילה רוטה

מראש השנה ועד יום הכיפורים נוהגים האשכנזים לכפול בקדיש את המלה 'לעילא', וכדי לא לשנות ממספר המלים בקדיש אומרים 'מכל' במקום 'מן כל', לאמר: 'לעילא לעילא מכל...'. קיצור שולחן ערוך' ובערוך השולחן' (תקפב, ח): "בקדיש כופלין 'לעילא לעילא', ואין אומרים ולעילא."

כך יש לומר:

לְעִילָא לְעִילָא (בלי "ר")

כשעוקר רגליו אומר 'עושה השלום' וכן בסוף הקדיש. "ובכן תן פחדך..." בחזרת השין אומרים: "ויעשו כולם אגודה אַחַת" אלף בסגול. (שמואל ב, ב, כה): "ויהיו לאגודה אַחַת".

כך יש לומר:

שְׁהַשְׁלִטָן לפניך... בקמץ תחת שין שניה.

מקום בפרשה יהושע לבניא – מדריך טיולים

עד היום האחרון

"ויצל משה מערבת מואב אל הר נבו ראש הפסגה אשר על פני ירחו ויראהו ה' את כל הארץ..." (לד, א-ד).

משה עומד על פסגה גבוהה שנמצאת ממזרח לארץ ישראל ומשקיף מערבה אל הארץ אליה לא יבוא. מה הוא רואה בה? מקובל לפרש שהוא רואה את הארץ כולה, על הריה גאיוניתה וכו'. רש"י בוחר לפרש שהקב"ה הראה לו את ההיסטוריה של הארץ, את המאורעות שיעברו עליה. **"ואת כל נפתלי – הראהו ארצו בשלותה וחורבנה... ואת ארץ אפרים ומנשה – הראהו ארצם בשלותה ובחורבנה... ואת כל ארץ יהודה – בשלותה ובחורבנה..."** **עד הים האחרון – ארץ המערב בשלותה ובחורבנה. דבר אחר אל תקרי הים האחרון אלא הים האחרון, הראהו הקב"ה כל המאורעות שעתידין לארץ לישראל עד שיחיו המתים."**

מה הביא את רש"י לסטות מהפשוט ולדרוש את הפסוקים? דומני ששתי שאלות הוקשו לרש"י. א. מדוע לא מופיעים כל חבלי הארץ? ישנם שבטים ששםם לא מוזכר. ב. מה סדר ראיית הארץ? משה מבטי ימינה – צפונה עד דן, משם פונה מבטו שמאלה – דרומה עד לפינה הדרום-מערבית, אל הנגב. והנה הוא שב ימינה צפונה אל יריחו וממנה שוב שמאלה עד לצוער. נראה לי לומר שרגע לפני הכניסה לארץ, הראה הקב"ה למשה כיצד היא מתרוקנת מבניה. משה מבטי ימינה ורואה את גלות שנינו וחצי השבטים **"את הגלעד עד דן"** בידי תגלת פלאסר (דבה"א א' ה' 26), לאחר מכן הוא רואה את שבטי הצפון **"ואת כל נפתלי"** נכבשים בידיו (מלכים ב' טו 29). בשלב השלישי נופלת שומרון בידי שלמנאסר **"ואת ארץ אפרים ומנשה"** (מלכים ב' יז 6), ובשלב הרביעי גולה יהודה על ידי הבבלים בשני סבבים **"ואת כל ארץ יהודה עד הים האחרון"** (מלכים ב' כד 14 ושם כה 11). עד כאן גלויות בית ראשון.

הפסוק הבא **"ואת הנגב ואת הכנף בקעת ירחו עיר התמרים עד צער"** עוסק בגלות בית שני. תחילה גלתה ירושלים, אח"כ חוסלו בזה אחר זה מעוזי הקנאים שנמלטו למדבר יהודה, מהרדיון דרך מכור ועד מצדה.

זה סדר הצפיה של משה רבנו בארץ ישראל, לא ראייה על פי סדר גיאוגרפי אלא ראייה היסטורית. פירוש זה מתאים למה שמפרש רש"י את סופה של הפרשה **"לענין כל ישראל – שנשאו לבו לשבור הלוחות לפנינו, שנאמר 'לעיל ט, יז) ואשברם לעיניכם, והסכימה דעת הקדוש ברוך הוא לדעתו, שנאמר (שמות לד, א) אשר שברת, יישר כחך ששברת."**

ברגעיו האחרונים משבח אותו הקב"ה על ההישג הגדול והוא... אי נתנית התורה. במצב מסויים גם לשברת הלוחות יש ערך, במצב מסויים גם היציאה לגלות היא ערך. כי לכשישבו ישראל אל הקב"ה, ישובו אל ארצו. אז יהיו ראויים לה והיא להם.